

smiljeno razkrila ostudno gnjilobo tamošnje politične uprave. Klub levičarjev po pomoči pri vsih zaveznikih zoper grofa Taaffe-ja, je najboljši dokaz velikega pomena novoimenovanega c. kr. namestnika za Češko.

Naši dopisi.

Škofja Loka, 12./9 († *Kramar Jožef, jub. nadučitelj in imejitelj zlatega križica za zasluge*), ki je 10. dan t. m. v redki starosti 91 let tukaj zatisnil za vselej utrujene svoje telesne oči, ter preselil se v srečno domovino onkraj groba, je bil danes popoldan ob 3. uri častitljivo položen k večnemu počitku na mirodvoru v Stari Loki. Rajni bil je starosta ne le učiteljev Kranjsko-Loško-Terziškega okraja, ampak vse obširne naše Kranjske domovine. Rodil se je 26. dan aprila 1799 v Kranjskej gori, bil po skončani preparandiji en čas praktikant pri ondotnem sodnijskemu uradu, z dekretom 6. rožnika 1821. pak nastavljen kot učitelj I. razreda v Škofji Loki. V dan 12. avgusta istega leta napravil je konzistorialno preskušnjo, in ostal skoz 19 let v ravno omenjenej službi. L. 1840 postal je na ravno tej šoli učenik III., poznej pa po novi uravnavi IV. razreda z naslovom „nadučitelj“. (Med tem časom bil je ena leta tudi organist v mestni farni cerkvi). Kot učitelj bil je jako spreten in temeljit; učenci, ki so prihajali iz njegove šole, so glede ukov povsod lahko shajali; zlasti v gimnaziji so na podlagi slovnice prav dobro napredovali v latinščini, in je bila Loška šola zarad tega na prav dobrem glasu. Za to je tudi rajni dobil od šolskih oblastnij v teku časa mnogo pohvalnih dekretov. L. 1870 pa je bil v dan 31. maja celo odlikovan od Njegov. c. kr. apost. Veličanstva cesarja Franc Jožefa z zlatim križicom za zasluge.

Meseca oktobra 1875, toraj po 54 službenih letih na enej in istej šoli bil je umirovljen. Naravno je, la če človek marljivo, z vnemo in veseljem opravlja kaki posel skoz toliko let, mu on prejde tako rekoč v kri in mozeg, in da se ne loči rad od svojega priljubljenega mu opravila.

Tudi rajni bi bil ostal rad še kako leto v djanjski službi, pa — — kadar se človek, zlasti učitelj postara, skoraj da mu edino le kaže: ali umreti, ali pa spraviti se v kraj! Pokojniku sojena je bila enaka osoda. Ker je bil po duhu in telesu še čverst, dolgočasil se je zlasti prva leta po umirovljenji prav zelo, in ga je zarad tega marsikedo pomiloval. Z prejšnjimi součitelji je še vedno rad občeval in zlasti v dan konferenc prihajal rad v njihovo družbo. Poznej postal je bolj apatičen; od enega leta sem pa mu je bil opešal vid in sluh, tako da mu je bila poslednjič že skoraj privošiti ločitev iz zemskih težav. K pogrebu snidilo se je bilo 16 gg. učiteljev iz domačega šol. okraja, 3

pa iz Ljubljane; kakor tudi obilna množica odličnega občinstva domačega in iz okolice. Pred domačo hišo zapeli so krepki glasovi gg. učiteljev ginljivo žalostinko: „Usliši nas Gospod“; 4 čč. gg. duhovniki in 4 čč. gg. redovniki kapucini vodili so spreved, pred kersto nesel se je poleg vencov tudi na blazini red rajnega. Ob grobu ozerli smo se v duhu na neštevilno množico učencev rajnega gosp. staroste, ki se odlikujejo v raznih stanovih človeške družbe; — mislimo, da vsak med njih, ko bi bil navzoč, gledal bi bil z nami vred otožno na grob, ki je sprejemal v svoje tamno krilo telesne ostanke njihovega nekdanjega skerbliivega gosp. učitelja. Ginljivo — mila pesem: „Nad zvezdami“, izvrstno peta od gg. učiteljev, skončala je pogrebno opravilo. K sklepu pa rečemo: Na svideenje onkraj groba, dragi gosp. sobrat! —k.

Iz Železnikov, 7 sept. (*Javna zahvala.*) Tukajšni rojak, blagorodni gosp. Ant. Taler, umirovljeni c. kr. voj. uradnik in posestnik v Št. Ilu nad Mariborom je podaril tukajšni šoli 16 zvezkov lepih molitevni knjižic, z katerimi so bili danes kot sklepni dan šol. leta 1888/9. obdarovani naši odlični šolarji in šolarice. Izrečena naj bo z tem milosrčnemu gosp. dobrotniku, najtoplejša zahvala; Bog naj mu bo zato plačevalec!

Josip Levičnik,
učitelj in načelnik kraj. šol. sveta.

Iz Ljubljane — Vprašanje osuševanja ljubljanskega močvirja, storilo je zopet korak naprej. Minuli ponedeljek zbrali so se vsled vabila deželnega odbora zastopniki vsih interesentov v posvetovanje, kako naj bi se razdelili stroški osuševanja. Navzoči so bili kot zastopniki c. kr. vlade gg. deželne vlade svetovalec Dralka, inženir Eipert in okrajni glavar ljubljanske okolice Mahkot; močvirski odbor zastopala sta členu njegova Peruci in Remškar, ljubljansko mesto podžupan V. Petričič in odbornik Gogala, deželni odbor pa deželni glavar dr. Poklukar, odbornik Oton Detela in kot tehnični izvedenec, deželni inženir Hrasky.

Razprava, ki je trajala dve in pol uri, pokazala je v konečnem sklepanji soglasje glede nujnosti vprašanja in pa načeloma tudi glede konkurence po predloženem nasvetu, tako da je sedaj omogočeno daljno postopanje katero pripelje ako moč, že v tem zasedanji deželnega zbora, k sklepu zakona, kateri določuje s pridržkom, da država pripomore k pokritji stroškov s primernim odločenem delom, doneske interesentov v deželi; — temu sledeči državni zakon pa, katerega bi bilo treba skleniti v teku zime, — donesek države. Nujnost osuševalnih del poojstrile so posebno še letos že povodnji, ki, so zopet uničile večino poljskih pridelkov na močvirji v vrednosti blizo 200.000 gld. Bog daj, da bi bili močvirci rešeni kmalu že tako neznošno občutljivih redno

vračajočih se škod. — Kadar se to doseže, čudili se bodo vsi, da je bilo mogoče toliko časa le tožiti in tarnati, ne pa prestopiti k rešilnemu delu!

— Jugoslovanski klub je raca, katera se redno vsako leto prikazuje na površji tiskovnega črnila časnikov Slovincem sovražnih, tikoma pred začetkom zborovanja državnega zbora.

Tako prizadevanje v nasprotniškem taboru meri na razdejanje Hohenwartovega kluba in po tem na razdejanje sedanje državno-zborske večine.

Ako mora vsaj vsak razumen Slovenec obžalovati, da se enako prizadevanje nasprotnikov nekako obnaša v češkem klubu in da se je svoj čas nasprotnikom tudi posrečila razločitev osrednjega (Lichtensteinovega) kluba iz Hohenwartovega, smo pa vsaj danes tega prepričani, da sedaj slovenski člani v Hohenwartovem klubu ne bodo roke podali k takemu samoumornemu koraku.

Danes vsaj prepričani so slovenski poslanci, da jim bode sedanja državno-zborska večina in pa tudi večina sedanje vlade pred in rajši pripomogla k povoljnemu uspehu, kakor pa katerakoli frakcija sedanje manjšine, ali pa možje po kopitu Mladočehov ali pa parlamentarnih „divjakov“.

Za trdno se nadejamo, da sedanjih slovenskih poslancev ne bode zapustila potrebna hladnokrvnost, nasprotno pa tudi ne zavestna odločnost v njihovih predbro vpravičenih zahtevah.

Zatorej naj se le zopet skrije ona vsakoletna raca nazaj v one črnilnike iz katerih je prifrčavala že večkrat.

— Začetek šol. Ljubljana je ta teden zopet napolnjena s šolsko mladino vsake vrste. Smemo trditi, da je glede srednjih šol prenapolnjena. Skrbnimi obrazi privajajo stariši šolarje v mesto, pa kmalu se prepričajo, da jih izmetavajo v jako obilnem številu iz prenapoljenih šol in tako splava po vodi marsikatera lepa nada, marsikateri talent.

— Kranjska gimnazija. Uradno se naznanja, da zadnji, četrti razred razpuščene gimnazije v Kranji prihodnje leto še ostane. Pozdravljamo to vest kot dokaz, da nasprotniki tega zavoda niso dosegli predčasnega razpusta zadnjega njegovega razreda, vendar pa ne moremo zamolčati obžalovanja, da se je ta vest razglasila še le tikoma pred začetkom letošnjega šolskega leta, tako da so bili stariši in učenci v negotovosti glede podučevanja v Kranji. Naravna posledica temu je, da se je dosedaj oglasilo jako malo število učencev, namreč 8., katere bode podučevalo, kakor se sedaj da soditi 5 profesorjev.

Vsakdo lahko presodi, da je krivično, ako se po takim postopanju zoper sila potreben zavod, hoče sklicavati od nasprotne strani na malo število učencev. Tudi pri tej priliki moramo izreči globoko obžalovanje, da so zopet to leto za daljni obstanek tega zavoda storjeni koraki deželnega zbora kranjskega in pa slovenskih državnih poslancev, ostali brezvspešni. Zato pa ima

tudi še dalji obstanek zadnjega razreda tega zavoda poglobitni pomen v tem, da je vendar pridobljeno še eno leto, v katerem je moč, napeti še zadnje sile, da se zavod ohrani. Preobilno število na ljubljanski gimnaziji, pomanjkanje stanovanj in pa prenapoljenost tu obstoječih razredov s paralelkami, mora imeti in ima posledico, da uniči neprimerno veliko število nadarjene naše mladine. To pomenja prikrašanje in krčenje duševnega razvoja o našem narodu ali pa z drugimi besedami rečeno: po vsem nasprotni uspeh onega, na kar meriti je naravna in postavna dolžnost vsake dobre učne uprave.

Potezavati se je toraj vsakemu prijatelju duševnega napredka in razvoja našega naroda na Kranjskem še zadnje leto za daljni obstanek in pa, kar je pravilneje za razširjenje kranjske gimnazije v višjo c. kr. gimnazijo. — Da se to posreči, pomози Bog!

— Na drugi deški mestni šoli v Ljubljani imenoval je deželni šolski svet v svoji zadnji seji na mesto vpokojenega vodje L. Belar-ja — najstarejega učitelja one šole — Fr. R a k t e l j - a.

— Nov dobrodelni čin gospe Hočevarjeve na Krškem. Ta na široko znana velika dobrotnica v naši deželi, izrekoma pa na Krškem, kjer biva, dala je na pokopališču na Krškem zidati novo kapelo.

— Bogoslovske šole v Ljubljani pričnejo se dne 1. oktobra in bode letos število v bogoslovje sprejetih učencev znašalo nad 100. —

— Pečati občinskih predstojništev. Predstojništvo c. kr. deželne vlade opozarja županstva, da jim ni dopuščeno v svoje pečate devati kranjskega orla. Tega v grbih in pečatih rabiti dopuščeno je samo deželnemu odboru Kranjskemu.

— Vreme. V ponedeljek in torek ponoči shadila je mrzla burja zrak, izrekoma v noči od ponedeljka na torek nastala je huda slana pri mrazu par stopinj pod 0, — ter je vničila vso ajdo, zadnjo nado pri nas letos že tako prizadetega kmetovalca.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesar nepretrgoma delujoč, je komaj dokončal vojne vaje na Češkem, se je takoj podal k takim sila utrudljivim vajam na Ogrsko.

Govorilo se je in varjetno je, da je grof Taaffe pri zadnjem svojem prihodu v Litomišlje cesarju poročal o sklicanju deželnih zborov. Akoravno pa je od enega dneva preteklo več dni, se vendar še do včerajšnjega dneva ni razglasilo uradno oklicanje deželnih zborov.

Gotovo je sedaj samo toliko, da se deželni zbori snidejo v prvi polovici meseca oktobra in verjetno je, da se državni zbor snide v drugi polovici meseca novembra.

O posebnostih, katere bi imeli rešiti posamezni deželni zbori, se sedaj še ne čuje. Ni pa dvomiti, da bode